

**UNIVERZITET CRNE GORE
PRAVNI FAKULTET
PODGORICA**

**PROGRAM RAZVOJA
PRAVNOG FAKULTETA UNIVERZITETA CRNE GORE
ZA PERIOD OD 2016. DO 2019. GODINE**

**PROF. DR VELIMIR RAKOČEVIĆ
KANDIDAT ZA DEKANA**

Podgorica, 11. 01. 2016. godine

SADRŽAJ

1. Vizija.....	3
2. Vrijednosti.....	4
3. Ciljevi.....	5
4. Nastava.....	6
5. Istraživanje.....	7
6. Studenti/kinje.....	8
7. Nastavnici i saradnici.....	9
8. Studijski programi.....	10
9. Finansije.....	11
10. Zaključak.....	12

1. VIZIJA

Moja vizija razvoja našeg fakulteta zasnovana je na jačanju integriteta ove institucije i kvalitetnom studiranju koje će oblikovati cijeli život naših studenata/kinja kao i budućnost društva u cjelini. Polazeći od činjenice da su univerziteti vitalni za promovisanje društvenog, kulturnog i ekonomskog razvoja društva, smatram da Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore svoju ulogu u društvu treba da ostvaruje pravovremeno i efikasno povećanjem kvaliteta edukacije do najvišeg nivoa koji proističe iz naučnih i pragmatičnih saznanja. Osnovna intencija moje kandidature za dekana jeste kreiranje uslova za poboljšanje edukacije studenata/kinja na Pravnom fakultetu do stepena koji će im omogućiti da postanu profesionalci/ke u vršenju pravnih poslova i izgradnji prava i pravnih institucija u našoj državi. Povećanje fonda znanja naših studenata/kinja iz oblasti pravnih nauka i srodnih naučnih disciplina značajno će ubrzati razvoj Univerziteta Crne Gore i naše države.

Polazeći od velikog značaja koji studije prava imaju za državu i društvo neophodno je posvetiti im posebnu pažnju budući da je razvoj naše zajednice zasnovan prevashodno na znanju u kojem pravnička znanja imaju izuzetnu vrijednost. Stečena znanja naših studenata/kinja koja će primijeniti u praksi jesu i biće još više osnova za rješavanje kompleksnih problema iz oblasti prava u zemlji i šire. Paralelno sa prethodno naznačenim aktivnostima odvijaće se i unapređenje znanja nastavnika, saradnika i istraživača kako bi bili u prilici da na najkvalitetniji način prenesu znanja našim studentima/kinjama. Pravni fakultet Univerziteta Crne Gore mora biti jedna od najznačajnijih visokoobrazovnih ustanova iz pravne oblasti kako u nacionalnom tako i u međunarodnim okvirima prepoznat po vrhunskom kvalitetu nastave i naučnoistraživačkog rada.

Naš fakultet će uspješno ispuniti svoju misiju samo ukoliko je autonoman i slobodan. Profesori i studenti/kinje moraju uživati akademsku slobodu, odnosno pravo da istražuju, objavljuju i participiraju u upravljanju fakultetom bez bilo kakvog ograničenja ili cenzure.

2. VRIJEDNOSTI

Fakultet će putem svojih aktivnosti promovirati osnovne kulturne vrijednosti od kojih izdvajam toleranciju, dijalog i akademsku etiku, što je imanentno pravničkoj profesiji. Fakultet će biti otvoren za razmjenu mišljenja i ideja uz obavezu podsticaja kreativnosti studenata/kinja i podržavanja njihovih inicijativa.

U ovoj ustanovi će se u potpunosti njegovati akademske i naučne slobode. Dosljedno će se primjenjivati koncept jednakih mogućnosti.

Moj zadatak je da povećam misiju slobode istraživanja i naučne edukacije, da osiguram da visoko obrazovanje u pravnoj oblasti bude fundirano na istraživanju i sticanju novih znanja.

Mislim da su savremene vrijednosti naše akademske zajednice masifikacija visokog obrazovanja, stvaranje društva znanja i globalizacija.

Visoko obrazovanje nije trošak već investicija. Vrijednosti koje se moraju prožimati tokom nastavnog procesa oslanjaju se na kogniciju i emociju i predstavljaju svojevrsna pravila za život na koje treba gledati kao na međusobno isprepletane djelove vrijednosne mreže.

U odnosu prema kolegama i studentima/kinjama primjenjivaću opšteusvojene univerzalne principe kao što su jednakost, poštovanje ljudskih prava i demokratičnost.

Od ostalih vrijednosti koje ću promovirati ističem kreativnost, razvoj kritičkog mišljenja, samostalan rad, poštovanje zajedničkog života, evropsku saradnju i tsl.

3. CILJEVI

1. Unapređenje kvaliteta pravničkog obrazovanja u skladu sa Evropskim standardima u visokom obrazovanju (European Standards and Guidelines, ESG);
2. Povezivanje fakulteta sa tržištem rada;
3. Povećanje kompetitivnosti i atraktivnosti Pravnog fakulteta na internacionalnom nivou;
4. Poboljšanje međunarodne saradnje i akademske mobilnosti;
5. Jačanje naučnoistraživačke aktivnosti;
6. Uspješno realizovati međunarodnu akreditaciju novog nastavnog plana i programa u sljedećoj godini;
7. Nastaviti trend očuvanja atraktivnosti upisa najboljih srednjoškolaca na Pravni fakultet;
8. Uvesti sistem elektronskog indeksa kao i elektronsku prijavu ispita;
9. Izvoditi nastavu na engleskom jeziku na jednom broju studijskih programa;
- 3.10. Organizovati najmanje jednu međunarodnu naučnu konferenciju godišnje na Pravnom fakultetu;
- 3.11. Formirati Institut za kriminološka i kriminalistička istraživanja u okviru Pravnog fakulteta;
- 3.12. Mobilisati kompletan kolektiv za rad na projektima;
- 3.13. Omogućiti cjeloživotno obrazovanje;
- 3.14. U realizaciji postojećih i razvoj novih studijskih programa koristiti nove metode i informacione tehnologije, što uključuje modernizaciju, nabavku i primjenu savremenih softvera i hardvera;
- 3.15. Izdavanje naučnog časopisa sa međunarodnom redakcijom sa tendencijom da postane dio baza od međunarodnog značaja, odnosno SSCI liste.

4. NASTAVA

Analiza stanja u nastavi pokazuje da je potrebno preduzeti brojne aktivnosti u cilju otklanjanja nedostataka i stvaranja uslova za realizaciju nastave na znatno savremenijem nivou. Nastavni proces mora biti moderan, fleksibilan, konkurentan i efikasan uz obavezno korišćenje savremenih metoda i načina izlaganja materije.

Nastava ne smije biti formalizovana jer reducira trajnost znanja i ne povezuje teoriju sa praksom. Razvijanje i usavršavanje nastavnih metoda omogućiće poboljšanje efikasnosti i efektivnosti nastavnog procesa kao integralnog sazajnog sistema.

Svim studentima/kinjama Pravnog fakulteta u Podgorici, a posebno studentima/kinjama odjeljenja u Budvi i Bijelom Polju biće obezbijeđen pristup sistemu učenja na daljinu koji uključuje elektronske udžbenike, snimljena predavanja, audio snimke, elektronske prezentacije i pristup licenciranim bazama podataka. Na ovaj način učinićemo dostupnom literaturu studentima/kinjama, povećati fleksibilnost učenja i smanjiti troškove studenata i profesora.

Obrazovanje na daljinu je potreba savremenog sistema obrazovanja koji osigurava doživotno obrazovanje (bolonjski princip »life-long learning«). Ovaj sistem predstavlja obrazovnu podršku savremenim društvima znanja koja se transformišu u društva učenja. Svi naši studenti imaće otvorene aktivne naloge za pristup zaštićenom WEB modulu koji će im omogućiti pristup predavanjima, korišćenju literature i spremanju ispita.

U cilju povećanja mobilnosti profesora i studenata neophodno je u predstojećem periodu organizovati kompletnu nastavu na engleskom jeziku na jednom broju studijskih programa, pri čemu posebno izdvajam doktorske studije. Ukoliko to ne ostvarimo ne možemo očekivati bolje pozicioniranje u međunarodnom obrazovnom prostoru. Za nastavnike čije znanje engleskog jezika nije na zadovoljavajućem nivou organizovaćemo odgovarajuću edukaciju.

5. ISTRAŽIVANJE

Jedan od ključnih ciljeva koji treba da ostvarimo odnosi se na proširivanje postojećeg opsega znanja iz oblasti pravnih nauka. Ovaj cilj se može postići podrškom istraživanjima u ovoj oblasti, izgradnjom kapaciteta istraživanja i povezivanjem naših istraživača sa drugim istraživačkim centrima.

Podsticanje i razvijanje naučnoistraživačkog rada nasušna je potreba u svim granama prava a posebno u krivičnopravnim i krivičnim naukama imajući u vidu da su najveći bezbjednosni izazovi u svijetu suprotstavljanje najtežim formama kriminaliteta. Stoga sam i predložio formiranje Instituta za kriminološka i kriminalistička istraživanja kako bi obezbijedili metodičko prikupljanje i sistematizaciju znanja u ovoj oblasti. Njegovo osnivanje značajno bi unaprijedilo naučnoistraživačku djelatnost na fakultetu i doprinijelo sticanju novih znanja potrebnih u ostvarivanju nastavnog procesa.

Istraživanja u oblasti pravnih nauka značajno će promovisati pravnu nauku i unaprijediti društveni ugled i profesionalni status naših nastavnika i saradnika. Unapređenje kvaliteta naučne produkcije na našem fakultetu i podsticanje primjene rezultata istraživanja u razvoj zemlje trajan je zadatak svih nas.

Kako bi se osnovni ciljevi istraživanja operacionalizovali, neophodno je osnažiti status istraživača kao i riješiti niz problema u cilju poboljšanja stanja u ovoj oblasti. Naučni projekti imaju za cilj i podsticanje saradnje između donosilaca odluka i istraživača i predstavljaju osnov za donošenje odluka bitnih za društvenu zajednicu.

6. STUDENTI/KINJE

Najveći resurs našeg fakulteta su bez sumnje studenti/kinje i on se mora sticati uvijek iznova ali i očuvati. Njihova moć je ogromna zasnovana na znanju koje traje, obnavlja se, akumulira se i raste. Ostvarenje progresa u znanju naših studenata znači trajno ovladavanje jednim dijelom strukture čovječanstva. Smatram da studenti/kinje moraju biti u središtu novog koncepta visokog školstva, a profesori fokusirani na njihovu edukaciju. Naša ustanova mora prenositi znanje studentima koje je aktuelno na tržištu. Diplome našeg fakulteta moraju garantovati posao a samim tim i bolji kvaliteta života svakom našem studentu/kinji.

Naša obaveza je da postojeće studijske programe prilagodimo studentima/kinjama, uskladimo opterećenje studenata/tkinja, ishode i metode ocjenjivanja uz smanjenje maksimalnog opterećenja studenata/tkinja. Studijski programi će obezbijediti znanja i vještine u skladu sa ključnim kompetencijama. Svake studijske godine uz aktivno učešće studenata/tkinja analiziraće se sadržaj studijskih programa i kada je to neophodno uvoditi promjene.

Moj ključni cilj je da obezbijedim poštovanje prava studenata/tkinja. Oni će biti nezaobilazni činilac u donošenju svih odluka koje se tiču njihovih prava i obaveza. Dekanat će biti otvoren za sve studente/kinje svakog radnog dana bez prethodne najave. Oni će imati moju nesebičnu podršku u organizaciji kulturno – zabavnih, sportskih i drugih aktivnosti. Formiraćemo Centar za podršku studentima i diplomiranim studentima koji će biti u funkciji razvijanja sposobnosti i vještina od značaja za zapošljavanje kao i za unapređenje mobilnosti studenata. Fakultet će posredovati u obavljanju prakse i sticanja radnog iskustva studenata. Programi mobilnosti biće dostupni svim studentima, a obaveza fakulteta je da im pruža administrativnu podršku. Kao što sam prethodno naglasio primijenićemo sistem elektronskog indeksa i elektronske prijave ispita.

Zabrinutost zbog mogućeg uticaja školarine na pravičnost pristupa moguće je otkloniti primjenom modela kredita. Radi se o uspješnom i naprednom modelu pri čemu otplata kredita zavisi od visine prihoda. Otplata je povezana sa prihodom nakon diplomiranja i pomaže umanjenju straha od rizika.

7. NASTAVNICI I SARADNICI

Mišljenja sam da se nastavnom osoblju moraju ponuditi adekvatne i sigurne plate, kao i mogućnost da imaju potpuni razvoj karijere. Bez ovih uslova akademska institucija ne može biti uspešna i dostići potrebnu reputaciju.

Akademska profesija je u srcu univerziteta i ne može se očekivati da bude uspešna bez sposobnih i posvećenih profesora. Najvažniji element za postizanje ovoga cilja jeste obezbjeđivanje akademske slobode i pristojnih uslova za rad, uključujući i adekvatnu novčanu nadoknadu. Važno pitanja koje se sada postavlja jeste da li je trenutni sistem nadoknade adekvatan imajući u vidu nove okolnosti i kakve uticaje to može imati na budući razvoj fakulteta

Jedan od mojih prioriternih zadataka jeste poboljšanje kompetencija nastavnog osoblja u naučnom, stručnom i didaktičkom smislu. To podrazumijeva obezbjeđenje uslova za didaktički trening kao i naučni i stručni napredak nastavnika i saradnika. Pored naučne kompetentnosti nastavni kadar je neophodno da posjeduje vrhunsko znanje iz oblasti struke i profesije.

Stalno usavršavanje profesora je najbitniji faktor podizanja kvaliteta nastave na svim nivoima studija. Potrudicu se da svim profesorima obezbijedim uslove za poboljšanje profesionalnih kompetencija posebno u dijelu edukacije iz obrazovne tehnologije. Obaveza je svakog profesora da koristi vodeću svjetsku literaturu u nastavi u svojoj naučnoj oblasti, kao i da implementira metode učenja koje pružaju konkretna i primjenljiva znanja.

8. STUDIJSKI PROGRAMI

Zalažem se za realizaciju tri stepena visokog obrazovanja što predstavlja evropski standard pri čemu se mora obezbijediti finansiranje studenata iz budžeta.

Uvođenjem ovog modele otkloniće se problemi prilikom nostrifikacije diploma van naše države, a nakon završenih osnovnih studija naši studenti mogu nastaviti školovanje i u inostranstvu, budući da je ovaj koncept dominantan u evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Umjesto usmjerenja potrebno je kreiranje izbornih modula kako bi se obezbijedio kvalitet nastavnog procesa.

Nijesam za redukciju studijskih programa na našem fakultetu i smatram da treba dati šansu svim pravnim disciplinama da se razvijaju uključujući i multidisciplinarni pristup.

Smatram da treba kreirati nove i unaprjediti postojeće studijske programe.

Pravni fakultet mora imati konkurentan nastavni plan koji je programski raznovrstan i u čijem kreiranju moraju uzeti učešće svi nastavnici, saradnici i obavezno predstavnici studenata.

Drugi i treći stepen studija zahtijeva kontinuirano unapređenje i nameće potrebu razvoja dodatnih programa u partnerstvu sa prestižnim univerzitetima radi dobijanja dvojnih diploma.

9. FINANSIRANJE

Propisi UCG iz februara 2015. godine predviđaju obavezno izdvajanje 45% školarina u budžet UCG. Za troškove održavanja nastave na samofinansirajućim studijama izdvaja se 27,5% koliko su izdvajanja i za razvoj fakulteta.

Smatram da se moramo fokusirati na istraživačke projekte, projekte institucionalnog razvoja i projekte saradnje. Potrebno je povećati broj istraživačkih projekata koji je do sada bio zanemarljiv. Neophodno je pokrenuti projekte nacionalnog razvoja koji do sada nijesu zaživjeli. Projekte saradnje treba intenzivirati budući da su bili malo zastupljeni.

Naš prioritet je povezivanje sa srodnim fakultetima u EU i konkurisanje za sredstva iz EU fondova. Bitan podsticaj za novi model finansiranja uključuje prihvatanje industrijskog i korporativnog sponzorisanja, posebno u pogledu istraživanja na fakultetu.

Saradnja sa privredom i društvom putem konsultantskih ili istraživačkih ugovora može biti solidan izvor finansiranja. Sporazumi fakulteta sa društvenim i privrednim subjektima treba da obuhvate brojne obrazovne, socijalne i ekološke programe, kao i participaciju u prekograničnim i međunarodnim projektima. Izvor finansiranja mogu predstavljati i programi za učenje tokom čitavog života za odraslu populaciju. Angažovaću se da pristupimo međunarodnim fondovima radi dobijanja sredstava za unapređenje nastavnog procesa.

Ukoliko je primarni cilj fakulteta, proizvodnja talentovanih diplomaca kao radne snage što je instrumentalistički pristup, u tom slučaju će intencija biti da se naglase privatne koristi koje pojedinci stiču što opravdava veća privatna davanja. Ako posmatramo visoko obrazovanje iz perspektive šire društvene koristi koja iz njega proističe i jača socijalnu koheziju, onda se zagovaranje većeg javnog finansiranja čini ispravnim.

10. ZAKLJUČAK

Od svog osnivanja Pravni fakultet ima snažnu ulogu u jačanju nacionalnog visokoobrazovnog sistema. Kao obrazovna i naučna institucija on daje veliki doprinos integraciji naše države u obrazovni prostor EU.

U predstojećem periodu naš fakultet se mora prilagoditi novanastalim promjenama i pojačati svoju poziciju kako bi postao elitna ustanova, odnosno lider u oblasti pravnih nauka na internacionalnom nivou.